

Onderwerp
Provinciale steun aan reddingsplan Stichting Berechja

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. Een eenmalige provinciale bijdrage van € 500.000 in drie tranches (2015, 2016 en 2017) te leveren in het reddingsplan Berechja om, in samenhang met inspanning van de andere partijen, de schuldenlast te verminderen en de liquiditeitspositie te verbeteren van Stichting Berechja zodanig dat een houdbare financiële situatie wordt bereikt en geborgd;
2. De 5e begrotingswijziging 2015 vast te stellen, waarmee binnen het product "3.1.1 Werken en Economische vestigingsklimaat" een nieuwe begrotingspost 37 "Bijdrage Berechja" in de begroting wordt opgenomen - groot € 400.000 (verdeeld over de jaren 2015: € 300.000 en 2016: € 100.000) - welke wordt gedekt uit een onttrekking aan de Algemene Reserve en het verstrekken van een lening in 2017 van € 100.000.

2. Doelstelling programmabegroting

Dit onderwerp past binnen het Programmaonderdeel 3.1 Economische Structuurversterking 'aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt'.

3. Eerdere behandeling

Op 10 december 2014 is Provinciale Staten op de hoogte gebracht van het naderende voorstel (Edocs 1687015). Gelijktijdig heeft het Ministerie van OCW de Tweede Kamer geïnformeerd.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Dit voorstel heeft betrekking op de bevoegdheid van provinciale staten om via de begroting budget beschikbaar te stellen.

5. Verdere behandeling PS

Er is geen verdere behandeling in Provinciale Staten. De bevoegdheid om vinger aan de pols te houden berust bij Gedeputeerde Staten. Bij het instemmen in een bijdrage leveren aan het reddingsplan zal door Gedeputeerde Staten € 500.000 verdeeld over drie tranches worden verstrekt aan de Stichting Berechja. De eerste twee tranches a fonds perdu; de derde in vorm van een lening. Belangrijke voorwaarde is dat met de uitvoering van het reddingsplan vmbo en mbo op een duurzame wijze worden voortgezet. Het ministerie heeft aan de provincie toegezegd dat de komende jaren Stichting Berechja onder aangepast financieel toezicht blijft staan en de provincie actief geïnformeerd wordt.

6. Korte toelichting op voorstel

De visserij, visverwerkende industrie en nautische sector is van grote economische betekenis voor de provincie Flevoland. Het behouden van één van de basisvoorwaarden voor de economische vitaliteit van deze sector, te weten een adequate infrastructuur voor beroepsonderwijs in de gemeente Urk, wordt van groot belang geacht.

De stichting Berechja is het bevoegd gezag van een verticale scholengroep (vmbo en mbo). Door falend bestuur, falend toezicht en onverantwoorde investeringen is de financiële situatie van de stichting Berechja veranderd van financieel gezond naar financieel op rand van faillissement in de tweede helft van 2014.

Provinciale Staten
28 oktober 2015

Agendapunt

Lelystad
29 september 2015

Registratienummer
1700544

Inlichtingen
P. ter Voert-Arxhoek

Afdeling/Bureau
RE

Portefeuillehouder
Appelman, J.N.J.

Routing

Commissie Economie:
7 oktober 2015

In november 2014 was er de dreiging van sluiting van beide scholen binnen de scholengroep op heel korte termijn als er niet werd ingegrepen.

In december 2014 hebben betrokken partijen overeenstemming bereikt in een reddingsplan voor het behouden van het Berechja College (vmbo en mbo) op Urk. Daarmee is de sluiting van vmbo en mbo afgewend.

In het coalitieakkoord 2015-2019 is aangegeven dat de provincie bereid is een aandeel te leveren in het voortbestaan van het Berechja College op voorwaarde dat meerdere partijen bijdragen aan een structurele oplossing, dat er zekerheden worden gesteld en dat risico's en opbrengsten evenwichtig worden verdeeld.

Met het instellen van een nieuwe bestuurder, een nieuw gevormde Raad van Toezicht en de overname van het MBO Berechja door het stabiele ROC Friese Poort, zijn er zekerheden rondom het voortbestaan van dit specifiek nautisch onderwijs verkregen. Het Berechja blijft onder verscherpt toezicht van het ministerie, waarvan de provincie op de hoogte gesteld wordt en tijdige signalering plaatsvindt. Door de bijdrage van de provincie over drie jaar te spreiden worden mogelijke risico's voor de provincie verkleind.

7. Beoogd effect

Het doel van de provinciale bijdrage is het leveren van een bijdrage aan het behoud van een specifieke onderwijsinfrastructuur die van regionaal belang is voor Flevoland.

8. Argumenten

1.1 *Hiermee wordt invulling gegeven aan het coalitieakkoord*

Het behoud van een adequate onderwijsinfrastructuur is van grote economische betekenis voor de visserij, visverwerkende industrie en nautische sector voor de provincie Flevoland. Het behouden van één van de basisvoorwaarden voor de economische vitaliteit van deze sector wordt van groot belang geacht.

1.2 *De structuur heeft een landelijke uitstraling*

Het mbo heeft een State of the Art praktijklocatie waar bijscholing wordt gegeven. Hiervan wordt gebruik gemaakt door bedrijven uit de sector. Deze bedrijven komen uit het hele land om bij te scholen met de hoogwaardige simulatieapparatuur.

1.3 *Regionale ontwikkelingen vragen om voldoende arbeidspotentieel*

Flevoland is samen met partners in de regio bezig met verschillende ontwikkelingen voor de sector waarvoor deze infrastructuur opleidt. Te denken valt aan de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland en Flevokust. Hier vloeit uiteindelijk werkgelegenheid uit voort, waarvoor deze infrastructuur opleidt. Bij het wegvallen komt mogelijk vraag en aanbod onder druk te staan en zou dat negatieve effecten kunnen hebben op deze regionale ontwikkelingen.

1.4 *Het reddingsplan is een integraal plan om beide scholen van de Stichting Berechja te behouden*

Met de uitvoering van dit reddingsplan wordt beoogd om beide scholen in Stichting Berechja te redden en op een duurzame wijze voort te zetten.

(Nadere informatie over het reddingsplan is als bijlage bij deze nota gevoegd, Edocs 1759543).

1.5 *De bijdrage van de provincie Flevoland staat in verhouding tot de bijdrage van de gemeente Urk*

De provinciale bijdrage is verhoudingsgewijs gelijk aan de bijdrage van de gemeente Urk. Beiden dragen € 500.000 bij in het reddingsplan. Daarnaast geeft de gemeente ook nog een tweetal garantiestellingen af. Hiermee neemt de gemeente een groter financieel risico, naast de reeds geleverde financiële bijdrage.

1.6 *Gebaseerd op de jongste cijfers in de Jaarstukken 2014 c.a. is sprake van een zwakke liquiditeitspositie*

In juli 2015 ontvingen we de gewaarmerkte Jaarstukken 2014 van Berechja. Uit de Jaarstukken blijkt een zwakke liquiditeitspositie. Deze positie is uit te drukken in de zogenaamde 'current ratio' en geeft de mate aan waarin de stichting in staat is om op korte termijn haar schulden te voldoen. De 'current ratio' van Berechja bedraagt op balansdatum 0,07 terwijl bedrijfseconomisch gezien een ratio groter dan 1,0 gewenst is. Voor de sector (onderwijsinstellingen VO) bedroeg de ratio over de jaren 2009 - 2013 gemiddeld 1,21 (afgeleid van door Dient Uitvoering Onderwijs (DUO) berekende kengetallen; publicatiedatum januari 2015). Met een provinciale bijdrage wordt de liquiditeitspositie - gebaseerd op de 'begrote meerjaren balans' - versterkt en stijgt de 'current ratio' richting een gezonde financieel niveau.

1.7 *Spreiding risico door verstrekking in drie tranches*

De bijdrage aan het reddingsplan zal verdeeld worden over drie tranches aan Stichting Berechja (€ 300.000 in 2015, € 100.000 in 2016 en € 100.000 in 2017). De eerste twee tranches a fonds perdu; de derde in de vorm van een lening. De exacte leningsvoorwaarden worden opgenomen in een opvolgende GS nota, waarin ook de subsidie wordt beschikt aan Stichting Berechja. Gedacht wordt aan een lening, af te lossen na maximaal 5 jaar of zoveel eerder als de current ratio van de stichting groter is dan 1,0 (exclusief provinciale lening). Dit wordt dan gebaseerd op de gewaarmerkte jaarstukken van Berechja. De lening is tegen een rentepercentage gelijk aan de leenfaciliteit binnen het schatkistbankieren voor onderwijsinstellingen. Om het risico op oninbaarheid van de lening af te dekken zal € 100.000 van de algemene reserve overgeheveld worden naar de strategische reserve en geormerkt worden als achtervang voor deze lening.

1.8 *Governance Berechja is versterkt.*

Het ministerie heeft bij de stichting Berechja ingegrepen in de zomer van 2014 en een interim bestuurder aangesteld. Deze heeft de opdracht gekregen om van het Berechja een gezonde school te maken zowel onderwijskundig als financieel. Hiervoor is een goede governance nodig. Naar aanleiding van de vraag van de interim bestuurder heeft de provincie een vijftal kandidaten voorgedragen voor de Raad van Toezicht (RvT), waaruit één is toegetreden tot het nieuw gevormde RvT. Op basis van de capaciteiten en vaardigheden die nu beschikbaar zijn in de RvT is er een stabiele basis die op de voortgang van de Stichting kan toezien. Het ministerie heeft aan de provincie toegezegd dat zij de komende jaren Stichting Berechja onder verscherpt toezicht houdt en de provincie actief informeert.

1.9 *Voldoende zekerheden zijn ingebouwd om herhaling van de situatie te voorkomen*

In het coalitieakkoord 2015-2019 is aangegeven dat de provincie bereid is een aandeel te leveren in het voortbestaan van het Berechja College op voorwaarde dat meerdere partijen bijdragen aan een structurele oplossing, dat er zekerheden worden gesteld en dat risico's en opbrengsten evenwichtig worden verdeeld.

Met het instellen van een nieuwe bestuurder, een nieuw gevormde Raad van Toezicht en de overname van het MBO Berechja bij het stabiele ROC Friese Poort, zijn er zekerheden rondom het voortbestaan van dit specifiek nautisch onderwijs verkregen. Het Berechja blijft onder verscherpt toezicht van het ministerie, waarvan de provincie op de hoogte gesteld wordt en tijdige signalering plaatsvindt. Door de bijdrage van de provincie over drie tranches te spreiden worden mogelijke risico's voor de provincie verkleind.

2.1 *Begrotingswijziging is noodzakelijk*

Binnen de huidige begroting zijn er geen middelen beschikbaar voor de gevraagde bijdrage. De Algemene Reserve biedt voldoende ruimte om de provinciale bijdrage in het reddingsplan te dekken.

9. Kanttekeningen

1.1 *Geen precedentwerking*

Het betreft een unieke situatie waarin Gedeputeerde Staten het legitiem acht om een specifiek instrumentarium voor het opleiden van voldoende arbeidspotentieel nu en in de toekomst ten behoeve van de sector te behouden. Er gaat dan ook geen precedentschepping vanuit.

2.1 *Financieel risico gemeente Urk bij achterwege blijven provinciale bijdrage*

Hogere schuldenlast bij Stichting Berechja door ontbreken van provinciale bijdrage geeft een hoog risico voor financiële positie van gemeente Urk. Bij het ontbreken van de schuldenlastverlaging door de provincie is de liquiditeitspositie van de Stichting Berechja fragiel. De bekostigingsstructuur op basis van leerlingen (aantal) geeft weinig marge waarmee schulden teruggedrongen kunnen worden. Het risico dat Urk wordt aangesproken op beide garantiestellingen wordt daarmee groter. Dit heeft gevolgen voor de liquiditeitspositie van de gemeente Urk.

2.2 *Er is geen sprake van staatssteun*

Bekostiging van onderwijs, dat onderdeel uitmaakt van het nationale onderwijsstelsel, is een uitzonderingsbepaling aangezien dit niet als economische activiteit wordt beschouwd. Daardoor is er geen sprake van onverenigbare staatssteun.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Nadere informatie reddingsplan	1759543	Bijgevoegd
PS 15/05 template	1797140	Bijgevoegd
Statenmededeling	1687015	Bijgevoegd